

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

## **Omställningsstudiestöd - för flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden (Ds 2021:18)**

(U2021/02963)

Försäkringskassan vill lämna synpunkter, påpekanden och kompletterande eller alternativa förslag i de delar som berör vår verksamhet enligt nedan.

Försäkringskassan vill också framföra att vikten av att både Centrala studiestödsnämnden (CSN) och Försäkringskassan får tillräcklig tid på sig att utveckla de it-system som krävs för att hantera omställningsstudiestödet. Från att en proposition har lagts fram för riksdagen så behövs uppskattningsvis ca ett år för att få nödvändiga system på plats. Försäkringskassan föreslår därför att tidpunkten för ikraftträdandet flyttas fram. Om ikraftträdandet inte flyttas fram bör Försäkringskassan så snart som möjligt få uppdrag att påbörja arbetet med införandet.

### **Sammanfattning, Försäkringskassans synpunkter**

- Eftersom ansökan om omställningsstudiestöd kan lämnas in till CSN relativt långt innan den tidpunkt då årlig inkomst och SGI ska bestämmas, kan de inkomstuppgifter som lämnas in i samband med ansökan vara inaktuella när Försäkringskassan ska fatta beslut. Det kan orsaka problem. Vi föreslår därför att ansökan ska kunna göras som tidigast tre månader innan studiestart, alternativt att de som har lämnat in ansökan tidigare än så ska komplettera ansökan med aktuella inkomstuppgifter tidigast när tre månader återstår till studiestart.
- CSN ska beräkna ett inkomstunderlag, där även vissa utländska inkomster räknas, om den sökande inte är försäkrad för arbetsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken SFB och därför inte kan få en SGI. Det kan bli svårt att lösa på ett effektivt sätt. Vi föreslår att Försäkringskassan istället beräknar den årliga inkomsten även för sökande som inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner, med beaktande av inkomster i andra EU/EES-länder, Schweiz samt Storbritannien och Nordirland.
- Omställningsstudiebidraget innebär en inkomst som kan ha betydelse för bostadsbidrag och underhållsstöd. Försäkringskassan behöver därför kunna få information om utbetalt omställningsstudiestöd. Ett lämpligt sätt är att Försäkringskassan hämtar uppgifter från Skatteverket. Omställningsstudiestödet måste då redovisas till Skatteverket på ett sätt som möjliggör detta.
- Omställningsstudiestödet ska beräknas på ett särskilt sätt för personer som har en SGI som baseras på deltidsarbete, studerar på deltid och fortsätter att arbeta parallellt med studierna. CSN ska då bland annat kunna utgå från information som Försäkringskassan har använt vid beräkningen av årlig inkomst och SGI. Det är

svårt att se exakt vilken information det är som Försäkringskassan ska överföra till CSN i dessa fall och även hur informationsöverföringen till CSN ska fungera i praktiken. Vi noterar att Försäkringskassan och CSN behöver samarbeta för att utveckla rutiner kring detta.

- Det kan uppstå situationer då livränta och omställningsstudiestöd lämnas för att ersätta den försäkrade eller den studerande för samma inkomstbortfall. Vi föreslår därför en bestämmelse som innebär att omställningsstudiestödet inte får lämnas för den tid för vilken det lämnas livränta i de fall livräntan kompenserar för samma inkomstbortfall som omställningsstudiestödet är avsett att täcka.
- Vi noterar att beslut om SGI och årlig inkomst omprövas av Försäkringskassan och överklagas till allmän förvaltningsdomstol, medan beslut om omställningsstudiestödet i övrigt överklagas till Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS). Möjligen kan det göra så att det blir svårt för stödtagaren att veta vilket beslut han eller hon ska klaga på i vissa fall. Besluten kommer också att fattas vid olika tidpunkter, och tidsfristen för att begära omprövning av beslutet om SGI kan ha löpt ut när omställningsstudiestödet beslutas eller betalas ut.
- Försäkringskassan kan behöva få uppgifter från CSN, till exempel för att kontrollera om en person uppbär omställningsstudiestöd som kan ha betydelse för hans eller hennes rätt till en förmån som han eller hon söker hos Försäkringskassan. Vi föreslår en fortsatt översyn av reglerna beträffande uppgiftsskyldighet för att detta ska bli möjligt.
- Vi noterar också att omställningsstudiestöd föreslås beviljas i mån av medel, i den ordning ansökningarna görs hos CSN. Handläggningstider hos bland annat Försäkringskassan kan dock innebära att ärendena inte blir klara för beslut i samma ordning som ansökan har kommit in till CSN.

## Innehåll

Sammanfattning, Försäkringskassans synpunkter .....	1
Innehåll .....	2
Försäkringskassans synpunkter på promemorian .....	3
6.4.1 Omställningsstudiestödets storlek ska beräknas med utgångspunkt i stödtagarens årliga inkomst i beslut om sjukpenninggrundande inkomst (SGI) .....	3
6.4.2 Omställningsstudiestöd i form av bidrag ska vara skattepliktigt och pensionsgrundande.....	5
6.4.3 Omställningsstudiebidrag ska ersätta 80 procent av ett inkomstbortfall och anpassas till omfattningen av studier och förvärvsarbete .....	5
6.7 Samordning med andra förmåner och kravet på nyrekrytering inom studiestartsstödet.....	6
7.4.1 Försäkringskassans beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol .....	6
7.6 Andras behov av uppgifter från CSN.....	6
8.5 Omställningsstudiestöd lämnas i den ordning ansökningarna kommer in till CSN .....	7
Konsekvenser .....	7
13.7 Konsekvenser för Försäkringskassan .....	7
Författningsförslag.....	8

1.1 Förslag till lag om omställningsstudiestöd .....	8
1.3 Förslag till förordning om omställningsstudiestöd .....	8
1.4 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken .....	9

## **Försäkringskassans synpunkter på promemorian**

Försäkringskassan vill lämna nedanstående synpunkter och förslag.

### **6.4.1 Omställningsstudiestödets storlek ska beräknas med utgångspunkt i stödtagarens årliga inkomst i beslut om sjukpenninggrundande inkomst (SGI)**

*Den årliga inkomsten bör vara bestämd i anslutning till studierna*

Möjligheten att ansöka om omställningsstudiestöd föreslås öppnas i oktober respektive april för studier som ska påbörjas under första respektive andra kalenderhalvåret. Detta anges i avsnitt 8.4 *Omställningsstudiestöd kan lämnas i två skilda ansökningsomgångar.*

Omställningsstudiestödet ska dock beräknas utifrån den årliga inkomst som har bestämts med utgångspunkt i den sökandes förhållanden tidigast tre månader innan studierna inleds och senast dagen innan studierna inleds. Anledningen till detta är att omställningsstudiestödet ska kompensera för ett aktuellt inkomstbortfall.

Möjligheten att ansöka om omställningsstudiestöd tidigare än tre månader innan studiestart innebär att de inkomstuppgifter som kommer in till CSN i samband med ansökan om omställningsstudiestöd inte alltid kommer att vara aktuella när ärendet överlämnas till Försäkringskassan för att bestämma årlig inkomst och SGI. Vi kommer då att behöva hämta in nya, aktuella, uppgifter. Det kan medföra flera negativa konsekvenser. De som vill söka omställningsstudiestöd lång tid i förväg kommer att behöva lämna inkomstuppgifter två gånger (den första gången till ingen nytta), handläggningen hos Försäkringskassan kommer att ta mer resurser i anspråk och handläggningstiderna kommer att bli längre. Detta innebär också att det även på sikt kommer att bli svårt att kunna automatisera SGI-handläggningen i dessa ärenden.

Att handläggningstiderna blir längre för Försäkringskassan är särskilt problematiskt. Oavsett ankomsttid för ansökan kommer Försäkringskassan att påbörja handläggningen tidigast då tre månader återstår till studiestarten. För de som har ansökt som mest tre månader innan studiestarten är inkomstuppgifterna aktuella och handläggningen kan ofta gå snabbt. Men för de som har lämnat in ansökan till CSN tidigare än så kommer handläggningen, på grund av att inkomstuppgifterna på ansökan inte är aktuella, i många fall att ta längre tid. De kommer då att få beslut om sin SGI senare än de som har ansökt som mest tre månader i förväg.

Försäkringskassan skulle därför hellre se att ansökan om omställningsstudiestöd kan göras tidigast tre månader innan studiestart. Alternativt att den sökande kan ansöka i oktober eller april som föreslaget, men att han eller hon måste komplettera sin ansökan med inkomstuppgifter tidigast tre månader innan studiestart. Alternativt att inkomstuppgifter som lämnas in i samband med ansökan måste bekräftas (eller ändras) av den sökande tidigast tre månader innan studiestarten.

*CSN bör i vissa fall kunna lägga andra inkomster till grund för beräkning av omställningsstudiestödets storlek*

Vissa personer kommer enligt förslaget att ha rätt till omställningsstudiestödet trots att de saknar SGI. CSN ska då beräkna omställningsstudiestöd på ett annat inkomstunderlag än den årliga inkomst som Försäkringskassan bestämmer. Det handlar om personer som ingår i målgruppen för omställningsstudiestödet, men som inte kan få en SGI bestämd på grund av att de inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner

enligt 4 och 6 kap. SFB. Försäkringskassan ska därför meddela CSN huruvida en person som saknar SGI är försäkrad för arbetsbaserade förmåner.

Förslaget tycks i denna del framförallt ta sikte på situationer då en person saknar rätt till SGI för att han eller hon arbetar i ett annat europeiskt land (ett land inom EU/EES, Schweiz eller Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland), eller då en person tidigare har arbetat i ett annat europeiskt land och därefter inte har börjat arbeta i Sverige eller kommit att omfattas av svensk lagstiftning beträffande socialförsäkringsförmåner genom EU-förordningar. Ett exempel som nämns är en utländsk medborgare som är anhörig till en arbetstagarare i Sverige. Det är dock inte bara personer som saknar SGI på grund av någon utlandsanknytning som träffas av de föreslagna reglerna. En vanligare anledning till att en person saknar rätt till en SGI är att han eller hon har slutat arbeta och inte omfattats av SGI-skydd sedan arbetet upphörde. Personen är i så fall i regel inte heller försäkrad för arbetsbaserade förmåner enligt 6 kap. 8–10 §§ SFB. Det är ofta fråga om svenska medborgare som aldrig har bott eller arbetat i något annat land än Sverige.

Det kan bli problematiskt om CSN behöver utreda inkomsterna och besluta om att det saknas rätt till omställningsstudiestöd även enligt den alternativa beräkningsgrunden i varje ärende då personen saknar rätt till SGI och inte är försäkrad för arbetsbaserade förmåner. Detta skulle vara resurskrävande för CSN och besvärande för den enskilde eftersom det skulle innebära längre handläggningstider. Det skulle också vara onödigt eftersom alla relevanta förhållanden då redan har utretts av Försäkringskassan.

Ett alternativ är att Försäkringskassan skulle identifiera de ärenden där en beräkning av omställningsstudiestödet på annan grund än årlig inkomst skulle leda till att omställningsstudiestödet beviljas, och endast i de fallen ge CSN upplysning om personens försäkringsstatus. Det skulle å andra sidan kräva att Försäkringskassan utreder och avgör huruvida personen har eller har haft inkomster som kan ge rätt till omställningsstudiestödet innan ärendet lämnas till CSN för att utreda och besluta om detsamma. Det skulle alltså också innebära onödiga arbetsmoment, eftersom samma förhållanden skulle utredas två gånger, av olika myndigheter. Det skulle också kunna bli oklart för den sökande vem som egentligen har fattat beslutet.

Vi föreslår därför att Försäkringskassan, istället för CSN, beräknar den årliga inkomst som ska ligga till grund för omställningsstudiestöd även om personen inte har rätt till en SGI på grund av att han eller hon inte är försäkrad för arbetsbaserade förmåner. Vid den beräkningen skulle då även vissa utländska inkomster kunna beaktas. Det vore mer effektivt eftersom Försäkringskassan ändå kommer att behöva göra viss utredning av personens arbetssituation och inkomster, om inte annat så för att avgöra försäkringstillhörigheten. Försäkringskassan har också redan de förutsättningar beträffande organisation, kunskap och verktyg som skulle krävas för att utreda och besluta om inkomstunderlaget i dessa fall.

Om Försäkringskassan, istället för CSN, skulle beräkna inkomstunderlaget även för de som inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner, så skulle CSN å sin sida kunna hantera dessa ärenden på samma sätt som alla andra omställningsstudiestödsärenden, vilket säkerligen skulle underlätta deras hantering. Dessutom skulle samma ordning gälla beträffande omprövning och överklagande av beslut om det inkomstunderlag (årlig inkomst) som ligger till grund för beräkningen av omställningsstudiestödet, vilket förmodligen skulle underlätta för den som vill klaga på beslutet.

Försäkringskassan föreslår alltså att den årliga inkomst som Försäkringskassan har att bestämma på begäran av CSN, ska kunna beräknas utan hinder av bestämmelsen i 25 kap. 3 § första stycket och andra stycket 1 SFB. Det kan regleras genom ett tillägg till den föreslagna 26 kap. 3 a § SFB samt i förordning.

Försäkringskassan vill också påpeka att denna undantagsregel innebär att den tekniska lösning som kommer att användas för informationsöverföringen i övrigt blir otillräcklig. Det gäller oavsett om det är CSN som ska beräkna inkomstunderlaget eller Försäkringskassan som ska bestämma årlig inkomst för de som inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner. Det innebär nämligen att vi antingen behöver kunna föra över information om att en person inte är försäkrad för arbetsbaserade förmåner, eller information om en årlig inkomst för en person som inte är försäkrad för arbetsbaserade förmåner och saknar SGI. Ingen av dessa saker låter sig enkelt göras genom det system som kommer att användas för att överföra information om årlig inkomst och SGI i övriga fall. Det innebär att särskilda system måste byggas upp endast för detta ändamål, vilket kanske inte är kostnadseffektivt med tanke på att det kan förväntas vara aktuellt i få ärenden (det saknas uppskattningar av hur många ärenden det kan komma att bli). Alternativet är att informationsöverföringen mellan Försäkringskassan och CSN i dessa fall görs via papperspost och telefonsamtal. Försäkringskassan och CSN får i så fall tillsammans utveckla handlägningsrutiner och liknande som behövs för att hantera dessa ärenden.

#### **6.4.2 Omställningsstudiestöd i form av bidrag ska vara skattepliktigt och pensionsgrundande**

Av promemorian framkommer att omställningsstudiebidraget ska vara skattepliktigt. Detta innebär att omställningsstudiebidraget har betydelse för bostadsbidrag och även för underhållsstöd. I och med att det är skattepliktigt kommer CSN att behöva redovisa utbetalningarna av omställningsstudiebidraget till Skatteverket. I promemorian saknas dock uppgifter om hur omställningsstudiebidraget kommer att redovisas till Skatteverket, vilket bör uppmärksammas i det fortsatta arbetet med promemorians förslag.

Vid handläggning av bostadsbidrag och underhållsstöd hämtar Försäkringskassan idag uppgifter från Skatteverket via en it-lösning. Försäkringskassan kommer att behöva anpassa sin handläggning till att omfatta även omställningsstudiebidraget. En förutsättning för att detta ska kunna fungera är att omställningsstudiebidraget redovisas till Skatteverket på ett sådant sätt att uppgiften kan hämtas av Försäkringskassan, exempelvis med en särskild kod i månatliga arbetsgivardeklarationer på individnivå.

#### **6.4.3 Omställningsstudiebidrag ska ersätta 80 procent av ett inkomstbortfall och anpassas till omfattningen av studier och förvärvsarbete**

Försäkringskassan ska på begäran av CSN lämna de uppgifter som lagts till grund för ett beslut om årlig inkomst. Detta för att CSN ska kunna bedöma hur stor andel av ett heltidsarbete som legat till grund för SGI, och ta ställning till om det är aktuellt att beräkna omställningsstudiestödet utifrån en alternativmodell.

Det är inte klart vilka uppgifter som det kan bli fråga om för Försäkringskassan att lämna till CSN. I ett ärende om SGI kan det förekomma olika uppgifter som kan ha mer eller mindre relevans för CSN:s bedömning. Vissa uppgifter kan vara känsliga, till exempel kan det röra SGI-skydd vid sjukdom. Det är därför lämpligt att Försäkringskassan bara överlämnar de uppgifter som är nödvändiga. Försäkringskassan och CSN måste samverka för att närmare specificera vilka uppgifter som ska överlämnas.

Den tekniska lösning som kommer att användas för informationsöverföringen i övrigt kommer inte heller att kunna användas för att överföra den här typen av information till CSN. Det innebär att särskilda system måste byggas upp endast för detta ändamål. Med tanke på att behovet av en sådan överföring kan förväntas vara aktuell i få ärenden anser Försäkringskassan att det är tveksamt att ett särskilt system för överföring av dessa uppgifter kommer vara kostnadseffektivt.

Även om vi tillsammans med CSN bygger it-system för detta ändamål, så kommer det att krävas manuell handläggning. Det går annars inte att avgöra vad, av den information

som finns i SGI-ärendet, som ska skickas till CSN. Exempelvis kan det handla om att plocka fram information ifrån tidigare ärenden om det handlar om en SGI som omfattas av SGI-skydd.

### **6.7 Samordning med andra förmåner och kravet på nyrekrytering inom studiestartsstödet**

Försäkringskassan anser att det behövs ett tillägg i samordningsbestämmelsen i 29 § i den föreslagna lagen om omställningsstudiestöd så att även livränta enligt 41–44 kap. SFB kan samordnas med det nya omställningsstudiestödet. Detta för att samordning ska kunna ske enligt 107 kap. 2 § SFB, när livränta beviljas retroaktivt för en tid då den försäkrade har fått omställningsstudiestöd.

När det gäller livränta behövs en något annorlunda formulering av samordningsbestämmelsen. Livränta lämnas inte för viss tid eller nivå, såsom till exempel sjukersättning, utan istället för en viss inkomstförlust. En person som har råkat ut för en arbetsskada kan vara kapabel att arbeta i samma omfattning som innan skadan, men kanske inte med samma arbetsuppgifter och samma lön som förut. Han eller hon kan vara tvungen att byta till ett mindre lönsamt arbete på grund av skadan. Den inkomstförlust som därigenom uppstår kan kompenseras genom livränta som motsvarar mellanskillnaden mellan den inkomst som personen hade före skadan och den inkomst han eller hon kan förväntas ha efter skadan.

Vår bedömning är att det behöver finnas en bestämmelse i lagen om omställningsstudiestöd som anger att förmånerna ska samordnas så att det inte uppstår dubbelkompensation för samma inkomstförlust.

#### **7.4.1 Försäkringskassans beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol**

Den som är missnöjd med sitt beslut om omställningsstudiestöd kan komma att behöva vända sitt missnöje åt två håll. Beslut om årlig inkomst och SGI omprövas inom Försäkringskassan och överklagas sedan till förvaltningsrätten. Själva beslutet om omställningsstudiestöd överklagas dock till ÖKS. Stötagaren behöver därför ta till sig och förstå information om att överklaga på olika sätt, vid olika tidpunkter och till olika instanser.

Efter att Försäkringskassan har beslutat om årlig inkomst och SGI så återstår en del handläggningsmoment för CSN att utföra. Det kan dröja mellan att Försäkringskassan beslutar om årlig inkomst och SGI och att CSN beslutar om omställningsstudiestödet. Det kan också dröja ytterligare innan studierna påbörjas och omställningsstudiestödet börjar betalas ut, och det är ofta först vid utbetalningen som konsekvenserna av beslutet blir klara för den enskilde. Detta innebär att tidsfristen för att begära omprövning av Försäkringskassans beslut redan kan ha löpt ut när stötagaren får beslut om omställningsstudiestöd eller börjar ta emot stödet.

Det är därför viktigt att de som söker omställningsstudiestöd får tydlig information om vad som blir konsekvensen av ett beslut om årlig inkomst och SGI. När det kommer till förslaget i avsnitt 6.4.1 om att *CSN bör i vissa fall kunna lägga andra inkomster till grund för beräkning av omställningsstudiestödets storlek* kommer dock inte Försäkringskassan att kunna informera personen om vad ett beslut om att han eller hon saknar rätt till årlig inkomst och SGI innebär för beräkningen av omställningsstudiestödet.

#### **7.6 Andras behov av uppgifter från CSN**

Utredningen bedömer att den befintliga regleringen av uppgiftsskyldighet från CSN till Försäkringskassan är tillräcklig. Försäkringskassan delar inte den bedömningen. Idag kräver utformningen av bestämmelsen 110 kap. 31 § SFB att CSN inväntar en förfrågan från Försäkringskassan för en namngiven person för att ett utlämnade av uppgifter ska kunna ske med stöd av den bestämmelsen. För att möjliggöra en smidig hantering i de

situationer då CSN behöver få SGI fastställd för en försäkrad som ansöker om omställningsstudiestöd behövs en annan reglering. CSN har också skyldighet att lämna vissa uppgifter utan att ha fått en förfrågan från Försäkringskassan. Det regleras i 110 kap. 34 § SFB. Enligt den bestämmelsen ska CSN lämna uppgift om vilka studerande som beviljats studiehjälp i form av studiebidrag för det andra kvartalet varje år. Den bestämmelsen kan alltså inte ge stöd för utlämnande av andra uppgifter, till exempel om vilka som har beviljats omställningsstudiestöd.

En förutsättning för att omställningsstudiestödet ska kunna hanteras på ett effektivt sätt är att CSN och Försäkringskassan kan utbyta uppgifter på ett enkelt och effektivt sätt. Det förutsätter en fortsatt översyn av reglerna, ett behov som även CSN har identifierat.

### **8.5 Omställningsstudiestöd lämnas i den ordning ansökningarna kommer in till CSN**

Enligt förslaget ska omställningsstudiestöd lämnas i mån av tillgängliga medel, och omställningsstudiestöd ska beviljas i den ordning ansökningarna kommer in till CSN.

Försäkringskassan vill påpeka att vi kan påbörja handläggningen av ärenden i den turordning som CSN skickar över begäran om årlig inkomst och SGI, men att vi inte kommer att kunna fatta beslut i samma ordning. Ärenden tar nämligen olika lång tid att handlägga beroende på deras beskaffenhet. CSN kommer alltså inte att kunna få besked från Försäkringskassan om årlig inkomst och SGI i den ordning som ansökan om omställningsstudiestödet har gjorts till CSN. Se också kommentaren till 6.4.1. *Den årliga inkomsten bör vara bestämd i anslutning till studierna.*

## **Konsekvenser**

### **13.7 Konsekvenser för Försäkringskassan**

I avsnittet framkommer att Försäkringskassan tidigare har bedömt kostnaderna för införande och utveckling till 11 miljoner kronor. Den löpande administrationen beräknas till 693 kronor per ärende, vilket innebär en kostnad på ca 30 miljoner kronor per år när systemet är fullt utbyggt.

De ekonomiska konsekvenserna för Försäkringskassan är alltså tvådelade, dels utvecklingskostnaden och dels förvaltningskostnaden.

När det gäller utvecklingskostnaden hos Försäkringskassan behövs system för att ta emot begäran om årlig inkomst och SGI från CSN, för att skicka över beslut om årlig inkomst och SGI till CSN och för att skicka information till CSN om utbetalade förmåner från Försäkringskassan som ska samordnas med omställningsstudiestödet. Vi behöver också få uppgift om beviljat omställningsstudiestöd. Eventuellt behövs också system för att kunna föra över information om arbetsbaserad försäkring, alternativt om årlig inkomst för personer som inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner och därför saknar SGI.

För att ta emot begäran om årlig inkomst och SGI från CSN, skicka över beslut om årlig inkomst och SGI till CSN samt skicka information till CSN om utbetalade förmåner från Försäkringskassan kommer vi att utveckla befintliga system för informationsöverföring som heter SHS och LEFI online. Detta bedöms innebära ca 6 000 timmars arbete, vilket motsvarar ca 4 500 000 – 5 000 000 kronor.

Försäkringskassan behöver också utveckla sina handläggningssystem för att kunna hantera informationen. Kostnaden för it-utvecklingen av SGI-systemet och andra

förmånshandläggningssystem bedöms till 5 000 000 – 6 000 000 kronor, vilket motsvarar 4 000 – 8 000 timmars arbete.

För att kunna föra över information om den arbetsbaserade försäkringen och annan information som behövs för att CSN ska kunna beräkna inkomsterna på annat sätt behövs andra tekniska lösningar än SHS och LEFI online. För att kunna föra över den informationen digitalt skulle vi behöva bygga särskilda system för ändamålet. Det kan uppskattas att bli ca 2 000 000 – 4 000 000 kr.

Försäkringskassan kommer också att ha kostnader för utveckling av bland annat it-systemen för underhållsstöd och bostadsbidrag med anledning av att omställningsstudiebidraget ska vara skattepliktigt. Den kostnaden uppskattas till som mest 1 000 000 kronor.

Total utvecklingskostnad: 10 500 000 – 12 000 000 kronor, eller 12 500 000 – 16 000 000 kronor om vi även bygger tekniska lösningar för undantagssituationerna, det vill säga för de som saknar tillhörighet till försäkringen för arbetsbaserade förmåner (avsnitt 6,4,1), samt för deltidsarbete och deltidsstudier (avsnitt 6,4,3).

Förvaltningskostnaden beräknas till mellan 26,2 miljoner och 27,7 miljoner kronor för att kunna hantera 40 000 ärenden per år. Bedömningen utgår från helt manuell hantering av ärendena när de kommit till Försäkringskassan för handläggning och beslut.

## Författningsförslag

### 1.1 Förslag till lag om omställningsstudiestöd

Försäkringskassan föreslår att det sista stycket i **23 §** stryks, om vårt förslag att Försäkringskassan ska beräkna årlig inkomst för de som inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner (se nedan förslag till 26 kap. 3a § SFB) antas.

Försäkringskassan föreslår också att en ny punkt 5 i första stycket läggs till i **29 §** med innebörden att omställningsstudiestöd inte får beviljas eller tas emot till den del livränta vid arbetsskada eller annan skada som avses i 41–44 kap. SFB ersätter samma inkomstbortfall som omställningsstudiestödet är avsett att täcka.

Vi föreslår vidare att en ny punkt 3 i tredje stycket samma paragraf läggs till, med innebörden att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela ytterligare föreskrifter om när livränta vid arbetsskada eller annan skada som avses i 41–44 kap. SFB ska anses ersätta samma inkomstbortfall som omställningsstudiestödet är avsett att täcka

### 1.3 Förslag till förordning om omställningsstudiestöd

Om vårt förslag att Försäkringskassan ska beräkna årlig inkomst även för de som inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner antas (se nedan förslag till 26 kap. 3a § SFB), föreslår vi att **14 §** stryks och att texten flyttas till en ny förordning där det föreskrivs hur Försäkringskassan ska beräkna årlig inkomst för de som har ansökt om omställningsstudiestöd och inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner.

Försäkringskassan föreslår även att en ny **23 §**, införs med innebörden att CSN får meddela föreskrifter om när livränta vid arbetsskada eller annan skada som avses i 41–44 kap. SFB ska anses ersätta samma inkomstbortfall som omställningsstudiestödet är avsett att täcka



Vi föreslår också att punkt 5 i **29 §** stryks, om vårt förslag att Försäkringskassan ska beräkna årlig inkomst för de som inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner antas.

#### **1.4 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken**

Vi föreslår att Försäkringskassan ska beräkna årlig inkomst för de som inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner (se vår kommentar till avsnitt 6.4.1 *CSN bör i vissa fall kunna lägga andra inkomster till grund för beräkning av omställningsstudiestödets storlek*). Det bör då tas in i den föreslagna **26 kap. 3 a §**, att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den årliga inkomsten ska beräknas med undantag från bestämmelserna 25 kap. 3 § första stycket och andra stycket 1 för studerande som inte är försäkrade för arbetsbaserade förmåner enligt 4 och 6 kap.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av rättschef Mikael Westberg, avdelningschef Per Eleblad och verksamhetsutvecklare Eva Nilsson, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Eva Nilsson